

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: E. K.,
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2019 (vypraveno dne 28. 2. 2019),
č.j. X

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2019, č. j. X se **zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) brojil žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2019 (vypraveno dne 28. 2. 2019), č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 11. 2018, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná rozhodla o tom, že podle ustanovení § 37 odst. 1 a § 56 odst. 1 písm. e) a b) ZDP s přihlédnutím k nařízení EP a Rady (EU) č. 883/04, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“) náleží žalobci ode dne 1. 6. 2018 výplata starobního důchodu v plné výši a jeho výše činí 10 796 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná shrnula průběh dosavadního řízení a uvedla, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu včetně uplatněných námitek.
4. Uvedla, že v řízení bylo rozhodováno o žádosti o přepočtení důchodu a jeho uvolnění ze dne 1. 6. 2018 přiznaného ode dne 22. 2. 2013, jakož i starobního důchodu přiznaného ode dne 12. 8. 2017, a žalobce zároveň požádal o uvolnění výplaty vyššího důchodu ode dne 1. 6. 2018.
5. Vzhledem k tomu, že výplata dílčího starobního důchodu přiznaného podle ustanovení § 29 odst. 1 ZDP byla zastavena ode dne 1. 3. 2016 z důvodu zvyšování důchodu podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP a výplatě plného starobního důchodu přiznaného podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP nebyla vůbec realizována, bylo podle žalované možné k datu 1. 6. 2018, tj. k datu, od něhož žalobce požádal o uvolnění výplaty starobního důchodu, provést přepočty dílčího starobního důchodu přiznaného podle ustanovení § 29 odst. 1 ZDP i plného starobního důchodu přiznaného podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP. Poté se výše obou důchodů porovnají a rozhodne se o uvolnění výplaty vyššího důchodu s přihlédnutím k ustanovení § 29 odst. 2 ZDP.
6. Žalovaná tedy v prvostupňovém řízení postupovala tak, že porovnala dílčí starobní důchod podle § 29 odst. 1 ZDP přiznaného ode dne 22. 2. 2013 (dále také jen „důchod A“), který byl vypočten za použití mechanismu tzv. dílčení, a plného starobního důchodu přiznaného ode dne 12. 8. 2017 podle § 29 odst. 2 ZDP (dále také jen „důchod B“) – tj. důchod počítaný bez použití mechanismu tzv. dílčení.
7. Dále žalovaná shrnula způsob, jakým bylo určeno zvýšení procentních výměr obou porovnávaných důchodových dávek ve smyslu ustanovení § 34 odst. 2 ZDP a § 34 odst. 5 ZDP.
8. K výpočtu výše dílčího starobního důchodu ke dni 1. 6. 2018 (**tzn. důchodu A**) ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 ZDP přiznaného ode dne 22. 2. 2013 žalovaná uvedla, že žalobce v době od 15. 7. 2014 do 12. 10. 2014 vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod, přičemž získal pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP 90 dnů. Procentní výměra

starobního důchodu byla podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP zvýšena o 1,5 %, přičemž výše procentní výměry byla odvozena z výpočtového základu ve výši 19754 Kč, která je nadále podstatou, z níž se realizují či budou realizovat veškerá zvýšení starobního důchodu žalobce podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP. Zvýšení starobního důchodu za tuto dobu pojištění po vzniku nároku činí 297 Kč.

9. Žalobce získal celkovou dobu pojištění v rozsahu 17 786 dnů, z čehož 7142 dnů v českém důchodovém pojištění, 10 194 dnů ve slovenském důchodovém pojištění a 450 dnů ve finském důchodovém pojištění. Částka zvýšení procentní výměry starobního důchodu za období výdělečné činnosti od 15. 7. 2014 do 12. 10. 2014 ve výši 297 Kč byla tudíž upravena v dílčeni tak, že náleží poměrně částka 120 Kč, která byla přičtena k procentní výměře ve výši 6365 Kč. Další navýšení procentní výměry bylo provedeno na základě rozhodnutí žalované ze dne 6. 6. 2016, a to za dobu výkonu výdělečné činnosti při nepobírání starobního důchodu v době od 1. 11. 2014 do 27. 2. 2016. Za tuto dobu získal žalobce pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu 484 dnů ve smyslu § 34 odst. 2 ZDP. Proto byla procentní výměra zvýšena za pět ucelených období výdělečné činnosti o 7,5 % (1482 Kč po zaokrouhlení). Předmětných 484 dnů bylo v rozhodnutí žalované ze dne 6. 6. 2016 připočteno pro účely provedení dílčeni jak k české době pojištění, tak i k celkové době pojištění, přičemž v poměrné podobě činí částka zvýšení 619 Kč po zaokrouhlení a o ni byla zvýšena dosavadní dílčí procentní výměra starobního důchodu na 7104 Kč měsíčně.
10. Další zvýšení ve smyslu § 34 odst. 2 ZDP bylo provedeno za 822 dnů doby pojištění získaných v období od 1. 3. 2016 do 31. 5. 2018. Zvýšení procentní výměry za tuto dobu činilo 2667 Kč, po provedení dílčeni a zaokrouhlení pak 1181 Kč. Po tomto zvýšení činila procentní výměra starobního důchodu 8399 Kč. Celková výše důchodu A byla k datu 1. 6. 2018 stanovena na 10 080 Kč měsíčně.
11. K výpočtu **důchodu B** (tzn. „národního“ či „sólo“ českého starobního důchodu) ve smyslu § 29 odst. 2 ZDP ode dne 22. 2. 2013 žalovaná uvedla, že vycházela z celkové české doby pojištění 8448 dnů (23 let a 53 dnů). Celková výše starobního důchodu byla vypočtena k datu 12. 8. 2017 (datum přiznání důchodu) na částku 10 522 Kč měsíčně. Po provedeném přepočtu k datu 1. 6. 2018 činila výše tohoto starobního důchodu 10 796 Kč měsíčně.
12. Žalovaná dále aplikovala po výpočtu obou konkurujících si dávek ustanovení § 58 ZDP sloužící k porovnání výší důchodových dávek. Z tohoto porovnání dovodila, že důchod B („sólo“ český starobní důchod) přiznaný ode dne 12. 8. 2017 je při přepočtu k datu 1. 6. 2018 vyšší (10 796 Kč) než důchod A (10 082 Kč). Z toho dovodila, že nárok na důchod A přiznaný ode dne 22. 2. 2013 k datu 1. 6. 2018 zanikl.
13. K jednotlivým námitkám žalovaná uvedla, že co se týká rozporovaného nezhodnocení dob pojištění v letech 2013 a 2014 (tj. konkrétně dob od 22. 2. 2013 do 14. 7. 2014, od 13. 10. 2014 do 31. 10. 2014), je třeba postupovat ve smyslu § 34 odst. 4 ZDP (zvýšení procentní výměry). Za ucelené období 360 dnů výdělečné činnosti provozované při pobírání starobního důchodu v plné výši (ode dne 22. 2. 2013 do 15.

2. 2014) bylo přiznáno rozhodnutím ze dne 26. 6. 2014 zvýšení starobního důchodu. Za zbývající období nelze takové zvýšení poskytnout, neboť netvoří ucelených 360 dnů.
14. K námitkám proti metodice dílčení aplikované při výpočtu starobního důchodu A žalovaná uvedla, že ve smyslu čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/04 se základní i procentní výměra důchodu, tedy celá základní i procentní výměra důchodu včetně všech jejích součástí, tj. i navýšení, stanoví v částce odpovídající poměru délky dob pojištění získaných pojištěncem podle českých právních předpisů k celkové době pojištění získané pojištěncem ve všech členských státech EU.
15. Ze všech uvedených důvodů žalovaná námitky zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí jako zákonné a správné.

III. Žaloba

16. Ve své žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce brojil proti způsobu, jakým mu byly vypočteny oba porovnávané starobní důchody A a B. Zdůraznil, že získal k datu přiznání starobního důchodu (12. 8. 2017) o 527 dnů doby pojištění více, tj. o 313 dnů více v roce 2013 a o 214 dnů více v roce 2014. Doba pojištění tak byla nesprávně stanovena, neboť je přibližně o rok vyšší. O tom podle názoru žalobce vypovídá také osobní list důchodového pojištění ze dne 16. 9. 2016. Co se týká dalšího průběhu doby pojištění, v tom se žalobce shoduje se žalovanou.
17. Žalobce opírá svůj názor o výklad ustanovení § 11 ZDP s tím, že zákonodárce nikde nestanoví, že by se doba pojištění získaná při současném pobírání důchodu nezapočítávala do výpočtu výše důchodu počítaného podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP za období do vzniku nároku na stejný důchod.
18. Vůči výpočtu starobního důchodu B [tzn. národního starobního důchodu podle § 29 odst. 2 písm. f) ZDP] tedy žalobce namítá, že nebyla správně zjištěna a zhodnocena doba pojištění, a žádá o doplnění chybějících dob pojištění a vyměřovacích základů do výpočtu celkové výše starobního důchodu B.
19. Zároveň však žalobce brojí proti chybovosti výpočtu důchodu A, tedy nesprávnému provedení dílčení ve smyslu čl. 52 nařízení č. 883/04 s tím, že navýšení procentní výměry starobního důchodu neměla být dílčena v souladu s uvedenou právní úpravou.
20. Žalovaná dále opomenula navýšení důchodu podle § 34 odst. 4 ZDP (navýšení starobního důchodu ve smyslu § 34 odst. 4 ZDP o 0,4 % procentní výměry za každých 360 dnů doby pojištění. V části rozhodnutí týkající se jeho důchodu podle § 29 odst. 1 ZDP nelze takové zvýšení nalézt. V tomto ohledu poukázal žalobce na osobní list důchodového pojištění ze dne 16. 9. 2016. Žalobce požaduje, aby byl výpočet důchodu A opraven a byla mu k teoretické výši dávky započtena nejen zvýšení důchodu podle § 34 odst. 2 ZDP, ale i zvýšení podle § 34 odst. 4 ZDP.

21. Tato pochybení žalované jsou podle názoru žalobce důsledkem neuvádění doby pojištění odpovídající § 34 odst. 4 ZDP v osobním listu důchodového pojištění žalobce.
22. Ze všech shora uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované a replika žalobce

23. Ve svém vyjádření ze dne 2. 7. 2019 žalovaná citovala relevantní právní úpravu obsaženou v ustanovení § 34 ZDP a čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004. Ve vztahu k posouzení žalobních námitek žalovaná poukázala na závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 5. 2018, č.j. 33 Ad 26/2016 – 55.
24. Namítl-li žalobce, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávně započteného skutečného stavu všech jeho dob důchodového pojištění v ČR pro účely dílčení procentuální i základní výměry jeho důchodu a bez chybějícího navýšení důchodu podle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP, jsou jeho námitky vztahující se k nezhodnocené době v rozsahu 527 dnů i nadále irelevantní. Žalobce se i přes opakovaná vysvětlení ze strany žalované a právní názor soudu v předchozím rozsudku i nadále domáhá aplikace ustanovení § 34 odst. 4 ZDP, tedy zhodnocení sporných 527 dnů doby pojištění.
25. Žalovaná je přesvědčena, že napadené rozhodnutí bylo zákonné a bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, a proto navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
26. V **replíce** k vyjádření žalované ze dne 24. 8. 2019 žalobce uvedl, že brojí proti nesprávnosti výpočtu výše důchodu podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP, k němuž se žalovaná nijak nevyjádřila. Dále se vyjádřil k argumentaci týkající se nesprávnosti a chybovosti výpočtu důchodu podle § 29 odst. 1 písm. c) ZDP a nesprávného dílčení podle koordinačního nařízení č. 883/04.
27. Dále se podle žalobce žalovaná nevyjádřila ani k problému metodiky výpočtu dílčení dávky, kde žalobce tvrdí, že postupovala nepřezkoumatelně a ve výpočtu opomněla navýšení starobního důchodu žalobce podle § 34 odst. 4 ZDP (0,4 výpočtového základu za každých 360 dnů).
28. Stran otázky, zda se má doba pojištění získaná v době pobírání starobního důchodu a současné výdělečné činnosti počítat do dílčení důchodu podle nařízení č. 883/04, žalobce odkázal na čl. 1 citovaného nařízení a také § 11 ZDP. Dále uvedl, že je mu známo, že v jiných případech žalovaná postupuje tak, že dokládá cizím nositelům pojištění v rámci evropské koordinace i ty doby pojištění, za něž byl pobírán starobní důchod, což je schopen žalobce soudu doložit.

29. K dopadům rozsudku vydanému pod sp. zn. 33 Ad 26/2016 na předmětnou věc žalobce oproti žalované uvedl, že rozsudek řeší pouze jeden ze tří bodů nynější žaloby, takže žalobce nebrojí proti jeho závěrům.

V. Řízení před krajským soudem

30. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
31. Krajský soud vyzval žalovanou, aby předložila svou metodiku pro výpočet starobního důchodu podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP, pokud taková existuje. Ve věci bylo nařízeno ústní jednání, které proběhlo dne 25. 8. 2020. Při něm krajský soud vyslechl úvodní přednesy stran a konstatoval obsah soudního spisu. Žalovaná vyhověla výzvě krajského soudu a předložila mu Meritorní směrnici ředitele sekce sociálního pojištění č. 3/2018 ze dne 30. 5. 2018 a dále doplněk č. 2 k meritorní směrnici vrchního ředitele úseku sociálního pojištění ČSSZ č. 1/2011 ze dne 30. 12. 2015 týkající se parametrických změn starobního důchodu od 1. 1. 2010. Žalobce při jednání se vyjádřil v tom směru, že netrvá na svých námitkách směřovaných k výpočtu důchodu A, na nějž v souladu s napadeným rozhodnutím žalobci zanikl nárok k datu 1. 6. 2018. Soud po těchto přednesech odročil jednání za účelem přípravy a seznámení se se zaslanou metodikou.
32. Žalobce následně k věci podal doplňující vyjádření k metodice žalované ze dne 7. 9. 2020. Uvedl, že metodika se nezmiňuje o situaci nastalé v jeho případě (přechodu nároku na dílčí důchod v nárok na důchod B) neboli plný národní důchod. Jediné ustanovení, které se věnuje výkladu § 29 odst. 2 ZDP, se týká dob po vzniku nároku na důchod B, a nikoliv dob do vzniku nároku na důchod. Žalovaná v jeho věci vykládá ZDP nepřipustně, retroaktivně a proti principu legitimního očekávání. Pokud existuje doba pojištění, měla by být zhodnocena, pokud zákon nestanoví jinak. K tomuto doplnění se již žalovaná dále nevyjádřila.
33. Krajský soud nařídil pokračování v jednání, které proběhlo za účasti obou stran dne 15. 9. 2020. Při tomto jednání krajský soud shrnul podstatný obsah správního spisu žalované a dal prostor stranám k vyjádření ke skutkovému stavu věci.
34. Ze **správního spisu** krajský soud zjistil, že žalobce získal doby pojištění tří členských států EU (ČR, SR, Finsko). Zároveň po získání nároku na starobní důchod dále pracoval. Přitom postupoval tak, že si na jednotlivá období nechal pozastavit výplatu starobního důchodu, aby získal větší zhodnocení na procentní výměře starobního důchodu, zároveň ale požadoval zhodnocení těchto dob pojištění při výpočtu dílčího starobního důchodu.
35. Žalobci byl původně přiznán český dílčí starobní důchod rozhodnutím ze dne 16. 1. 2013 se vznikem nároku ode dne 17. 8. 2011, avšak na základě žádosti o změnu data přiznání žalovaná v rámci rozhodnutí o námitkách ze dne 23. 10. 2013 rozhodla o tom, že žalobci se přiznává starobní důchod se vznikem nároku ke dni **22. 2. 2013**.

36. Na základě rozhodnutí ze dne 26. 6. 2014 došlo ke zvýšení starobního důchodu ode dne 16. 2. 2014 na 7298 Kč měsíčně, a to podle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP. Jednalo se o úpravu výše starobního důchodu za dobu souběžné výdělečné činnosti při pobírání starobního důchodu za období ode dne 22. 2. 2013 do 15. 2. 2014 (rozhodnutí žalované ze dne 26. 6. 2014). Procentní výměra starobního důchodu byla počítána jako zvýšení za 360 dnů o po vzniku nároku na starobní důchod o 0,4 % výpočtového základu, tj. o 80 Kč výše ($6285 + 80 = 6365$ Kč).
37. Na základě žádosti žalobce ze dne 14. 7. 2014 došlo rozhodnutím ze dne 6. 8. 2014 k zastavení výplaty starobního důchodu od 15. 7. 2014 a k uvolnění výplaty starobního důchodu ode dne 13. 10. 2014. Na to žalobce opět reagoval žádostí ze dne 10. 11. 2014 o uvolnění výplaty starobního důchodu ode dne 13. 10. 2014 a žádostí ze dne 23. 10. 2014 o zastavení výplaty starobního důchodu od 1. 11. 2014. Žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 4. 2. 2015 o tom, že výplata starobního důchodu žalobci od 1. 11. 2014 nenáleží, a rozhodla o zastavení výplaty starobního důchodu od 18. 3. 2015.
38. Další žádostí ze dne 24. 2. 2015 žalobce požádal o zvýšení starobního důchodu za dobu od 15. 7. 2014 do 12. 10. 2014, neboť dosáhl další doby pojištění a nebyl mu zároveň vyplácen starobní důchod. Žalovaná vydala nové rozhodnutí ze dne 3. 6. 2015, jímž rozhodla o zvýšení starobního důchodu v období od 13. 10. 2014 do 31. 10. 2014 na částku 7595 Kč měsíčně. V tomto rozhodnutí vycházela z výpočtového základu ve výši 19754 Kč, přičemž zvýšení za 90 odpracovaných dnů doby pojištění činilo 297 Kč. Žalovaná neprovedla dílčení procentní výměry starobního důchodu (původní procentní výměra činila 6662 Kč, výsledná rovněž 6662 Kč).
39. Žalobce podal žádost ze dne 1. 6. 2018 o přepočtení starobního důchodu přiznaného ode dne 22. 2. 2013, jakož i starobního důchodu přiznaného ke dni 12. 8. 2017, a požádal o uvolnění výplaty vyššího důchodu ode dne 1. 6. 2018.
40. Žalovaná ve věci této žádosti vydala rozhodnutí ze dne 9. 11. 2018 (tzn. prvostupňové rozhodnutí č.j. X). K němu jsou připojeny dva doklady o výpočtu (důchod A, důchod B) obsahující dva osobní listy důchodového pojištění. K výpočtu důchodu A osobní list důchodového pojištění pracuje s datem vzniku nároku ke dni 17. 8. 2011 a obsahuje doby pojištění po tomto datu označené jako doby pojištění po nároku 1. Výpočet starobního důchodu B (§ 29 odst. 2 ZDP) pracuje s datem vzniku nároku ke dni 1. 6. 2018 a označuje všechny doby jako doby pojištění (1998 – 2018).
41. Krajský soud zjistil, že ani jeden osobní list důchodového pojištění ze dne 10. 9. 2018 neuvádí sporné doby pojištění označované v režimu nároku na důchod A jako doby „po nároku 3“: v roce 313 dnů a v roce 2014 celkem 214 dnů. Tyto součty krajský soud ověřil a jedná se o následující období: 22. 2. 2013 – 14. 7. 2013, 15. 7. 2013 do 15. 2. 2014, 16. 2. 2014 – 14. 7. 2014, 13. 10. 2014 – 31. 10. 2014.
42. Žalobci byl na základě prvostupňového rozhodnutí přiznán starobní důchod k datu 1. 6. 2018 ve výši 10 796 Kč. Jedná se přitom o přepočtení starobního důchodu přiznaného původně k datu 12. 8. 2017, který je vyšší než dílčí starobní důchod přiznaný žalobci ke dni 22. 2. 2013. Žalobci tímto zanikl nárok na dílčí starobní důchod přiznaný podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. c) ZDP ode dne 22. 2. 2013.

43. Ke správnímu spisu strany nevznesly žádné připomínky ani komentáře. K výslovnému dotazu soudu strany uvedly, že nepožadují, aby soud prováděl důkaz předloženou meritorní směrnicí žalované (výkladovou vnitřní metodikou) k výpočtu starobního důchodu. Dále soud dotazem ke stranám výslovně ověřil, že za datum vzniku nároku na důchod B je třeba chápat datum 1. 6. 2018, čemuž přisvědčila i zástupkyně žalované.
44. Účastníci nevznесли další návrhy na provedení dokazování, a proto soud vyslechl konečné návrhy ve věci, v nichž strany setrvaly na svých návrzích, a odročil jednání za účelem vyhlášení rozsudku na den 22. 9. 2020.

VI. Posouzení věci krajským soudem

45. Žaloba je důvodná.
46. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
47. Jakkoliv předmětem sporu mezi stranami je otázka právní (tzn. metoda výpočtu starobního důchodu ve vazbě na získané doby pojištění), a nikoliv skutková, krajský soud nařídil ve věci ústní jednání, aby dal stranám prostor k vyjasnění poněkud složitější situace z hlediska důchodových nároků žalobce.
48. V průběhu projednávání věci žalobce sám vzal zpět část žalobní argumentace napadající výpočet starobního důchodu A) – tedy poměrného dílčího důchodu. Krajský soud se tedy již v meritu nezabýval tou linií žaloby, která se týká tvrzených nesrovnalostí ve výpočtu starobního důchodu A) za použití mechanismu dílení vyplývajících z ustanovení čl. 52 nařízení č. 883/04. Proto tuto otázku již krajský soud v meritu nepřezkoumával a soustředil se na posouzení námitek směřujících proti výpočtu důchodu B přiznaného výlučně podle české právní úpravy.
49. Nicméně přesto v tomto ohledu alespoň částečně krajský soud odkazuje na závěry, k nimž dospěl v předcházejících rozsudcích vydaných ve věcech žalob ohledně nároku žalobce na starobní důchod (viz k tomu zejm. rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2018, č.j. 33 Ad 26/2016-55, dále též rozsudek ze dne 30. 9. 2019, č.j. 33 Ad 9/2018-60, přístupné na www.nssoud.cz). Na těchto závěrech nemá krajský soud důvod cokoli měnit.
50. Ohledně argumentační linie žaloby brojící proti výpočtu důchodu B krajský soud především podotýká, že tento starobní důchod byl přepočten znovu k datu vzniku nároku ke dni 1. 6. 2018 a žalobce výslovně požadoval zápočet všech dob důchodového pojištění v ČR včetně těch, které žalovaná eviduje jako doby „po nároku 3“ a v rámci nichž žalobce pobíral starobní důchod a zároveň vykonával výdělečnou činnost.
51. Žalovaná vycházela v napadeném rozhodnutí z celkově zjištěné doby pojištění v rozsahu 8448 dnů (23 let a 53 dnů) v českém důchodovém pojištění. Ke sporným dobám pojištění žalovaná uvedla, že v období od 22. 2. 2013 do 14. 7. 2014, a od 13. 10. 2014 do 31. 10. 2014 vykonával žalobce výdělečnou činnost a pobíral starobní důchod v plné výši. S odkazem na znění zákona žalovaná k této době uvedla, že k ní lze

- přihlédnout pouze pro účely stanovení zvýšení starobního důchodu podle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP, a nikoliv pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP. Dále také uvedla, že v období ode dne 22. 2. 2013 do 15. 2. 2014 tvoří ucelené období 360 dnů výdělečné činnosti při pobírání starobního důchodu v plné výši, za něž žalobci náleží zvýšení starobního důchodu o 0,4 výpočtového základu.
52. Krajský soud považuje v první řadě za zcela mimoběžný závěr žalované, že za období od 16. 2. 2014 do 14. 7. 2014 a od 13. 10. 2014 do 31. 10. 2014 nelze poskytnout zvýšení starobního důchodu žalobce. O to však v předmětné věci vůbec nešlo, neboť žalobce v námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí sledoval samotné zohlednění této doby pojištění a její zhodnocení pro výpočet starobního důchodu, nikoliv zvýšení podle § 34 odst. 2 a 4 ZDP. To však lze přičítat spíše mechanickému opisu z předcházejících rozhodnutí, než nepochopení námitek žalobce. Z napadeného rozhodnutí zcela jasně plyne právní názor žalované, že vyměřovací základy dosažené v době výdělečné činnosti při pobírání starobního důchodu v plné výši nelze pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu hodnotit, neboť to § 34 odst. 4 ZDP nepřipouští. K přezkumu tohoto právního závěru se krajský soud v předmětné věci zaměřil.
53. Klíčovou otázkou v předmětné věci tedy je, zda lze považovat za zákonný postup žalované, která při stanovení nového důchodového nároku cestou přepočtu starobního důchodu podle ustanovení § 29 odst. 2 ZDP (jde o „sólo český starobní důchod“) nakládala s českými dobami pojištění získanými v režimu ustanovení § 34 odst. 4 ZDP tak, že k nim pro výpočet výše důchodu nepřihlížela, a to jak pro vznik nároku na tento typ starobního důchodu, tak i pro jeho výpočet.
54. Krajský soud při řešení této otázky vycházel z právní úpravy obsažené v ustanoveních ZDP ve znění platném a účinném k 1. 6. 2018. Podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. f) ZDP platí, že pojištěnec má nárok na starobní důchod též, jestliže nesplnil podmínky podle odstavce 1 a získal dobu pojištění nejméně 20 let a dosáhl po roce 2013 věku aspoň o 5 let vyššího, než je důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.
55. Podle ustanovení § 11 ZDP platí, že dobou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění a) osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4, za kterou bylo v České republice zaplacen pojištění, b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zaplacen pojištění, a to nejdříve ode dne zaplacení pojištění.
56. Podle ustanovení § 34 odst. 1 ZDP ve znění účinném k datu 1. 6. 2018 platí, že „*výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1 až 3, činí za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod 1,5 % výpočtového základu měsíčně. Do doby pojištění se pro účely předchozí věty započítávají náhradní doby pojištění pouze v rozsahu 80 %, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c) a d) a v § 102 odst. 5 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.*“
57. Podle ustanovení § 34 odst. 2 ZDP platí, že *výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní*

důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní důchod ani invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Doba kratší než 90 kalendářních dnů, která nebyla zhodnocena podle předchozí věty jako doba pojištění, se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod, pokud se tak získá celý rok doby pojištění, a to v rozsahu potřebném pro toto přičtení; na žádost pojištěnce se procentní výměra starobního důchodu nezvýší podle věty první a doba výdělečné činnosti uvedená ve větě první se přičte k době pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod, a to v rozsahu uvedeném v žádosti pojištěnce. Za výkon výdělečné činnosti se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažují doby pracovního volna bez náhrady příjmu a neomluvené nepřítomnosti v práci a doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a).“

58. Podle ustanovení § 34 odst. 4 ZDP platí, že výše procentní výměry starobního důchodu stanovená podle odstavce 1 se na žádost zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo § 29 odst. 3 písm. a) a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu. Ustanovení odstavce 2 věty třetí platí zde obdobně.
59. Krajský soud vycházel ze smyslu a účelu předmětné úpravy citovaných ustanovení § 34 odst. 2 ZDP a § 34 odst. 4 ZDP. Ve shodě s komentářovou literaturou lze konstatovat, že účelem těchto mechanismů je zohlednit prostřednictvím sazby výpočtového základu postproduktivní pracovní aktivitu (viz Voříšek, V. Zákon o důchodovém pojištění. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, In. Beckonline, Komentář k § 34). Proto se odlišuje od základního pravidla pro výpočet procentní výměry obsaženého v ustanovení § 34 odst. 1 ZDP pro doby pojištění před vznikem nároku situace, kdy je doba pojištění získána za výdělečnou činnost po vzniku nároku, a to ve dvou formách – při souběžném pobírání důchodové dávky a bez souběžného pobírání důchodové dávky.
60. Podle názoru krajského soudu právní úpravu pro stanovení výše důchodu při přesluhování u klasického důchodu nebo zaměstnání s důchodem a obecnou úpravu pro stanovení obecné výše důchodu u tzv. pozdního důchodu (§ 29 odst. 2 ZDP) nelze směšovat. V případě žalobce je dána zcela specifická situace, kdy jeho sporné doby pojištění byly původně získány v režimu „po vzniku nároku“ na starobní důchod, na nějž mu vznikl nárok původně k datu 17. 8. 2011 a posléze k datu 22. 2. 2013. Nicméně vzhledem k tomu, že prvostupňovým a napadeným rozhodnutím došlo k přepočtu starobního důchodu (B) a přiznání jeho výplaty k datu 1. 6. 2018, je třeba podle přesvědčení krajského soudu na uvedené sporné doby pojištění nahlédnout jinou optikou. Tyto doby pojištění v plném rozsahu předcházely vzniku přepočteného nároku na starobní důchod k datu 1. 6. 2018.
- A) Nakládání se spornými dobami pro účely posouzení vzniku nároku na starobní důchod B
61. V první řadě krajský soud aplikoval uvedená východiska na otázku, zda měla žalovaná nakládat se spornými dobami pojištění pro účely rozhodování o nároku na starobní důchod B jako s dobami dosaženými podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) ZDP, jak

tvrdí žalobce. Krajský soud v tomto ohledu vycházel z prvotní premisy, že ZDP nikde nestanoví „vylučující“ pravidlo, že doba pojištění, po kterou pojištěnec pobírá starobní důchod a zároveň vykonává výdělečnou činnost a platí pojistné, se nepovažuje za dobu pojištění ve smyslu citovaného ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) ZDP. Jde pouze o dobu pojištění „po nároku“ pro účely výpočtu důchodu v době trvání nároku na starobní důchod. Pro zpětné hodnocení těchto dob pojištění z pohledu podmínek nároku na jinou důchodovou dávku však ZDP neobsahuje žádné speciální pravidlo.

62. Krajský soud zde poukazuje na uznávaný princip zachování doby pojištění (largo sensu jde o princip ochrany nabytých práv), jehož efekt nelze omezovat pouze na intertemporální rovinu (viz § 13 ZDP), ale také ve vztahu k dobám pojištění dosaženým v rámci jednoho a téhož právního režimu (viz k tomu také Tröster, P., Koldínská, K. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 7. vydání, 2018. In. Beckonline). Konec konců, princip zachování doby pojištění je silně promítnut i do jednotlivých ustanovení § 34 ZDP, kde zaručuje, aby nedošlo ke ztrátám „zbytkové“ dosažené doby pojištění, která není hodnocena násobky 90 či 360 dnů a kterou tak lze za podmínek stanovených zákonem přičíst k době pojištění „do vzniku nároku“. Tím spíše by vedlo k absurdnímu a ničím nepodloženému závěru, pokud by z uvedeného mlčení zákona ohledně zacházení s dobami pojištění řešenými v režimu § 34 odst. 2, 4 ZDP bylo nakládáno tak, že je pojištěnec vůbec nedosáhl.
63. Krajský soud tedy zastává názor, že sporná doba pojištění je dobou pojištění ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) ZDP a jde v případě žalobce z pohledu logiky napadeného rozhodnutí o dobu získanou do vzniku nároku na důchod, tedy dobu „do vzniku nároku“. Proto sporná doba pojištění je dobou pojištění ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) ZDP a jde v případě žalobce z pohledu logiky napadeného rozhodnutí o dobu získanou do vzniku nároku na důchod, tedy dobu „do vzniku nároku“. Je evidentní, že takto s ní žalovaná nenakládala, neboť není reflektována v osobním listu důchodového pojištění připojenému k prvostupňovému rozhodnutí. V tomto ohledu není rozhodné, jakým způsobem bylo se spornými dobami pojištění nakládáno žalovanou v dřívějších řízeních o důchodových nárocích žalobce (viz k tomu rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2018, č.j. 33 Ad 26/2016-55).
64. V tomto případě krajský soud spatřuje pochybení žalované jak při samotném nakládání se spornou dobou pojištění, tak i v reflexi tohoto postupu v osobním listu důchodového pojištění. Postup žalované byl nezákonný, nicméně vzhledem k tomu, že žalobci doba pojištění dostačovala ke splnění zákonných podmínek nároku na starobní důchod B, nedošlo v tomto ohledu k zásahu do jeho veřejného subjektivního práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří. To však nic nemění na tom, že uvedené pochybení předznamenává nesprávný postup při hodnocení sporných dob pojištění pro účely výpočtu starobního důchodu B.
- B) Nakládání se spornými dobami pro účely výpočtu starobního důchodu B
65. K otázce výpočtu starobního důchodu B směřovalo gros námitek žalobce. V ústředí řešení této otázky žalovanou stojí právní názor žalované vtělený do napadeného rozhodnutí, že vyměřovací základy dosažené v době výdělečné činnosti při pobírání

starobního důchodu v plné výši nelze pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu (v kontextu nároku na starobní důchod od 1. 6. 2018) hodnotit, neboť to § 34 odst. 4 ZDP nepřipouští. Tento právní názor však jednak není v napadeném rozhodnutí náležitě odůvodněn a jednak není podle krajského soudu ani v souladu se zákonem.

66. Krajský soud podotýká, že obdobně jako v případě samotného statusu sporných dob pojištění ani zde ZDP nedává žádné jasné řešení, jak nakládat s vyměřovacími základy, které žalobce získal v inkriminovaném období. Jednoznačně však v ZDP chybí „vylučující“ pravidlo, podle něhož by doba pojištění před vznikem nároku na starobní důchod, za kterou žalobce již pobíral starobní důchod, je vyloučena z dalšího hodnocení pro výpočet procentní výměry nároku na jiný typ starobního důchodu.
67. Pokud žalovaná konstruovala takové vylučující pravidlo pouhým výkladem ZDP, pak je třeba zdůraznit, že takový výklad jde navíc proti smyslu a účelu dávek důchodového pojištění, které mají poskytovat pojištěnci plnění ze systému důchodového pojištění na dobu neurčitou pro futuro. Nelze tedy tvrdit, že žalobce tím, že po uvedené období již starobní důchod v minulosti pobíral, nějakým způsobem „vyčerpal“ svůj nárok na zhodnocení této doby pojištění a výdělků v této době dosažených.
68. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že žalobci tu nejde o zvýšení procentní výměry starobního důchodu za doby „po vzniku nároku“, ale o zohlednění dob pojištění před vznikem nároku na tento důchod (srov. dikci § 34 odst. 1 ZDP). Vyměřovací základy, které žalobce ve sporné době pojištění dosáhl, byly dosaženy z pohledu přepočítaného nároku na starobní důchod B před vznikem nároku na tento důchod, a proto se na ně ust. § 34 odst. 4 ani 5 ZDP nemůže vztahovat. O aplikaci těchto pravidel per analogiam legis nelze podle názoru krajského soudu uvažovat, neboť by to byl postup rozporný se základními zásadami důchodového pojištění a navíc v neprospěch pojištěnce.
69. Dále krajský soud uvádí, že zvýšení starobního důchodu připočítaná za období po vzniku nároku na důchod, kdy žalobce pracoval, již z hlediska nového nároku na důchod B nemají právní relevanci, neboť původní nárok na starobní důchod (v modelu dílčího českého starobního důchodu A) en bloc zanikl ve smyslu ustanovení § 58 ZDP dnem zahájení výplaty důchodu B), tedy ode dne 1. 6. 2018.
70. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že pokud ZDP nenabízí pro zhodnocení vyměřovacích základů žalobce získaných ve sporných dobách pojištění jiné pravidlo, pak je třeba aplikovat obecné ustanovení § 34 odst. 1 ZDP, neboť jde o doby pojištění získané před vznikem nároku na přepočítaný důchod ke dni 1. 6. 2018. Podle § 34 odst. 1 ZDP výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 ZDP – tedy i odst. 2 – tzv. pozdního starobního důchodu - za každý celý rok doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod činí 1,5% výpočtového základu měsíčně. Ustanovení navíc platí obecně pro všechny obecné starobní důchody podle § 29 ZDP, tedy i pro výpočet starobního důchodu B.

71. Vztáhne-li krajský soud toto ustanovení na sporné doby pojištění žalobce (v roce 313 dnů a v roce 2014 celkem 214 dnů), je zřejmé, že tato doba pojištění činí více než jeden rok. Proto by ji žalovaná měla v souladu s uvedenými pravidly hodnotit sazbou 1,5% výpočtového základu měsíčně.
72. Vzhledem k uvedenému shledal krajský soud postup žalované při výpočtu starobního důchodu B jako nesprávný a v rozporu se zákonem. Tato nezákonnost se negativně promítla do výsledné výše starobního důchodu B, pročež představuje důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí jako celku.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

73. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že vrátil věc žalované k dalšímu řízení (výrok I.). V dalším řízení je povinností žalované znovu rozhodnout o nároku žalobce na starobní důchod B a o jeho výši. Přitom bude žalovaná vázána právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
74. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci uspěl (žaloba byla důvodná), ale žádné náklady řízení mu nevznikly a jejich přiznání ani nepožadoval. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. září 2020

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.